

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 544/2016-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. septembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Gabrielou Kľačanovou, Andreja Kmeťa 28, Martin, vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 3, čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajskej prokuratúry v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Kn 129/16/3300 pri preskúmvaní disciplinárneho konania vedeného Ústavom na výkon trestu odňatia slobody a Ústavom na výkon väzby Ilava pod č. 124947- 1/2016-DT a postupom, ktorý predchádzal disciplinárnemu konaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. augusta 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 4 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 3, čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajskej prokuratúry v Trenčíne (ďalej len „krajská prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Kn 129/16/3300 pri preskúmaní disciplinárneho konania vedeného Ústavom na výkon trestu odňatia slobody a Ústavom na výkon väzby Ilava (ďalej len „ÚVTOS a ÚVV“) pod č. 124947- 1/2016-DT a postupom, ktorý predchádzal disciplinárnemu konaniu.

2. Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„ÚVTOS a ÚVV Ilava, zastúpený [REDAKOVANÉ], pedagógom, vydal dňa 5.4.2016 Rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu v disciplinárnom konaní č. 124947-1/2016-DT, ktorým uznal sťažovateľa za vinného z toho, že sťažovateľ mal dňa 7.3.2016 o cca 12.30 hod. na I. sektore, blok B, cela 2.27 odoslať korešpondenciu s nalepenou poštovou známkou, ktorú mal sťažovateľ nadobudnúť iným spôsobom, ako v súlade s § 25 ods. 10 zákona a § 19 ods. 1 Ústavného poriadku pre odsúdených v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Ilava, čím mal sťažovateľ porušiť povinnosť plniť povinnosti uložené zákonom a ústavným poriadkom a mal porušiť povinnosť plniť úlohy vyplývajúce z programu zaobchádzania podľa § 39 písm. a) a c) zákona. Sťažovateľ mal týmto spáchať disciplinárne previnenie. Za to mu bol uložený disciplinárny trest podľa ust. § 52 ods. (3) písm. a) Zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov - pokarhanie.

Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ v zákonom stanovenej lehote riadny opravný prostriedok - odvolanie.

Dňa 22.04.2016 bolo sťažovateľovi doručené Rozhodnutie o odvolaní zo dňa 22.4.2016 v disciplinárnom konaní č. 124947-1/2016-DT, ktorým ÚVTOS a ÚVV Ilava, zastúpený [REDAKOVANÉ], vedúcim oddelenia výkonu trestu, sťažovateľom podané odvolanie zo dňa 06.04.2016 zamietol a prvostupňové rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu potvrdil. Rozhodnutie odvolaní zo dňa 22.04.2016 bolo sťažovateľovi doručené dňa 22.04.2016.

Sťažovateľ sa zastáva taký právny názor, že rozhodnutia - prvostupňové rozhodnutie ÚVTOS a ÚVV Ilava, ako aj druhostupňové rozhodnutie ÚVTOS a ÚVV Ilava sú nezákonné

a boli vydané v rozpore s platnými hmotnoprávnymi i procesnoprávnymi predpismi. Zároveň si sťažovateľ myslí, že postupom prvostupňového a odvolacieho orgánu v disciplinárnom konaní č. 124947-1/2016-DT, t.j. postupom ÚVTOS a ÚVV Ilava došlo aj k procesným vadám, ktoré majú vplyv na zákonnosť vydaných rozhodnutí (prvostupňového, ako aj druhostupňového). ...

Podľa ust. § 96 Zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave vykonáva prokurátor podľa osobitného predpisu. Podľa poznámky 62) je osobitným predpisom § 18 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre.

Práve Krajská prokuratúra Trenčín bola podľa mienky sťažovateľa tým subjektom, ktorý mal dbať na ochranu práv a oprávnených záujmov sťažovateľa, pokiaľ postup ÚVTOS a ÚVV Ilava bol v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky. Ja som sa písomným podnetom zo dňa 11.05.2016, ktorý som doplnil podaním zo dňa 14.05.2016 a podaním zo dňa 30.05.2016 domáhal odstránenia nezákonného postupu ÚVTOS a ÚVV Ilava v disciplinárnom konaní č. 124947-1/2016-DT, ako aj v nezákonnom postupe ÚVTOS a ÚVV Ilava, ktorý predchádzal predmetnému disciplinárnemu konania.

Dozorujúci prokurátor Krajskej prokuratúry Trenčín mi Prípisom - vyrozmnením zo dňa 19.05.2016 sp. zn.: 3Kn 129/16/3300-11, ktoré mi bolo doručené dňa 23.05.2016 oznámil, že o výsledku preskúmania budem upovedomený. Následne mi Rozhodnutím - vyrozmnením zo dňa 21.06.2016 sp. zn.: 3Kn 129/16/3300-21, ktoré mi bolo oznámené (doručené) dňa 23.06.2016 dozorujúci prokurátor Krajskej prokuratúry Trenčín oznámil, že môj podnet odkladá ako nedôvodný. ...

V Rozhodnutí - vyrozmnení zo dňa 21.06.2016 sp. zn.: 3Kn 129/16/3300-21, sa dozorujúci prokurátor Krajskej prokuratúry Trenčín podľa mojej mienky nevysporiadal so všetkými námietkami, ktoré som ja špecifikoval v mojich písomných podaniach, účelovo sa zaoberal len niektorými časťami disciplinárneho konania č. 124947-1/2016-DT, vedeného proti mojej osobe a svoje právne názory náležitým spôsobom neodôvodnil. ...

Svoju sťažnosť na Ústavný súd SR podávam preto, že o ochrane mnou označených základných práv nerozhoduje iný súd. Pri uplatnení ochrany mojich základných práv som vyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mi právne predpisy Slovenskej republiky poskytujú. Podnetom... som žiadal Krajskú prokuratúru Trenčín o poskytnutie ochrany pred nezákonným postupom... voči mojej osobe... Z opatrnosti som ešte pred podaním ústavnej

sťažnosti požiadal v súlade s ust. § 36 ods. (1) Zákona o prokuratúre Generálnu prokuratúru SR o preskúmanie zákonnosti vybavenia môjho podnetu zo dňa 11.05.2016, doplneného podaním zo dňa 14.05.2016 a podaním zo dňa 30.05.2016 dozorujúcim prokurátorom Krajskej prokuratúry Trenčín sp. zn.: 3Kn 129/16/3300-21, avšak toto preskúmanie nepovažujem za účinný prostriedok, vedúci k odstráneniu porušovania mojich základných práv a slobôd. ...

Ja som sa o tom, že mi Krajská prokuratúra Trenčín neposkytne ochranu dozvedel dňa 23.06.2016, a teda ústavnú sťažnosť podávam v súlade s ust. § 53 ods. (3) Zákona SNR č. 38/1993 Z. z. v stanovenej lehote dvoch mesiacov od oznámenia rozhodnutia - vyrozumenia.

Okrem toho poukazujem na tú dôležitú okolnosť, že Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom Uznesení II. ÚS 423/2016-10 zo dňa 19.05.2016, právoplatnom dňa 04.08.2016 stálil v obdobnej právnej veci, že ústavnú sťažnosť je možné podať aj priamo proti krajskej prokuratúre, ktorá je spôsobilá zabezpečiť ochranu práv odsúdeného, ak táto podnet odsúdeného ako nedôvodný odložila (strana 10, posledný odsek predmetného uznesenia).“

3. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„1. Krajská prokuratúra Trenčín... v konaní sp. zn.: 3Kn 129/16/3300 pri preskúmaní disciplinárneho konania č. 124947- 1/2016-DT vedeného proti sťažovateľovi ÚVTOS a ÚVV Ilava, a postupu ÚVTOS a ÚVV Ilava. ktorý predchádzal predmetnému disciplinárnemu konaniu porušila základné právo sťažovateľa... na súdnu a inú právnu ochranu podľa Článku 46 ods. (1) Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa Článku 6 ods. (1) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s Článkom 1 ods. (1) Ústavy Slovenskej republiky, na právnu pomoc podľa Článku 47 ods. (2) Ústavy Slovenskej republiky a práva byť právne zastúpený podľa Článku 6 ods. (3) písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, na ochranu pred postihom za uplatnenie základného práva podľa Článku 12 ods. (4) Ústavy Slovenskej republiky a zákazu diskriminácie podľa Článku 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na ochranu pred krutým, neľudským či ponižujúcim zaobchádzaním alebo trestom podľa Článku 16 ods. (2) Ústavy Slovenskej republiky a Článku 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. *Rozhodnutie - vyzozumenie Krajskej prokuratúry Trenčín zo dňa 21.06.2016 sp. zn.: 3Kn 129/16/3300-21, oznámené sťažovateľovi dňa 23.06.2016, sa zrušuje a vec sa vracia Krajskej prokuratúre Trenčín... na ďalšie konanie.*

3. [REDAKOVANÉ] *priznáva Ústavný súd SR primerané finančné zadosťučinenie vo výške 9.000,00 EUR..., ktoré je Krajská prokuratúra Trenčín... povinná vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

4. [REDAKOVANÉ] *priznáva Ústavný súd SR právo na náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia vo výške 303,16 EUR..., ktoré je Krajská prokuratúra Trenčín povinná uhradiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet právnej zástupkyne sťažovateľa JUDr. Gabriely Kľačanovej, advokátky...“*

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

7. V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťou iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

8. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

9. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd v tejto súvislosti predstavuje ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

10. Podľa § 18 ods. 1 písm. a) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor dozerá na to, aby v celách policajného zaistenia, v zariadeniach, v ktorých sa vykonáva väzba, trest odňatia slobody, ochranné liečenie, ochranná výchova alebo detencia... boli držané alebo umiestnené osoby len na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu a aby sa v týchto miestach dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy. Podľa odseku 3 písm. c) citovaného ustanovenia prokurátor je povinný písomným príkazom zrušiť rozhodnutie alebo pozastaviť vykonávanie rozhodnutia, príkazu alebo opatrenia orgánov vykonávajúcich správu miest uvedených v odseku 1 alebo odseku 2 alebo ich nadriadeného orgánu, ak sú v rozpore so zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym predpisom.

11. Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor vykonáva svoju pôsobnosť v rozsahu ustanovenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány. Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie podanie, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti. Podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor alebo ním určený prokurátor.

12. Podnet podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre, ako aj opakovaný podnet podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre sú osobitné právne prostriedky nápravy, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu ním označených práv. Použitie týchto právnych prostriedkov ochrany základných práv a slobôd (podnet a opakovaný podnet) je v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda i podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom (napr. I. ÚS 256/05).

13. Súčasťou štandardnej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, že vynechanie nielen podnetu, ale aj opakovaného podnetu ako prostriedku nápravy

uplatňovaného v rámci sústavy orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať opatrenia podľa zákona o prokuratúre (m. m. I. ÚS 186/05, IV. ÚS 53/05).

14. Proti sťažovateľovi ako odsúdenému vykonávajúcemu trest odňatia slobody v ÚVTOS a ÚVV Ilava bolo vedené ÚVTOS a ÚVV Ilava disciplinárne konanie pod č. 124947-1/2016-DT, v ktorom bol rozhodnutím ÚVTOS a ÚVV Ilava (konajúcim prostredníctvom pedagóga [REDAKOVANÉ]) z 5. apríla 2016 sťažovateľ uznaný vinným z disciplinárneho previnenia a bol mu uložený trest pokarhania. Predmetné disciplinárne rozhodnutia (a jemu predchádzajúce konanie) bolo preskúmané v odvolacom konaní iniciovanom sťažovateľom a rozhodnutím ÚVTOS a ÚVV Ilava (konajúcim prostredníctvom vecne príslušného odvolacieho orgánu) z 22. apríla 2016 bolo preskúmané rozhodnutie potvrdené a odvolanie sťažovateľa zamietnuté. Postup a rozhodnutia ÚVTOS a ÚVV Ilava v označenom disciplinárnom konaní preskúmala z podnetu sťažovateľa podaného podľa zákona o prokuratúre aj krajská prokuratúra, ktorá o vybavení podnetu vyrozumela sťažovateľa listom z 21. júna 2016 doručeným sťažovateľovi 23. júna 2016.

15. Sťažovateľ v zmysle § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre disponoval možnosťou žiadať generálnu prokuratúru tzv. opakovaným podnetom o preskúmanie vybavenia svojho predchádzajúceho podnetu na preskúmanie postupu a rozhodnutí ÚVTOS a ÚVV Ilava v disciplinárnom konaní vedenom pod č. 124947-1/2016-DT. Sťažovateľ túto možnosť aj využil, a ako to uvádza vo svojej sťažnosti, „z opatrnosti“ podal Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) podnet na preskúmanie zákonnosti vybavenia jeho podnetu krajskou prokuratúrou, a to podaním datovaným 16. augusta 2016. Sťažovateľ však na vybavenie svojho podnetu generálnou prokuratúrou nepočkal a 22. augusta 2016 doručil ústavnému súdu sťažnosť smerujúcu proti krajskej prokuratúre (namietajúc jej postup pri vybavení podnetu, a teda pri preskúmaní označeného disciplinárneho konania vedeného ÚVTOS a ÚVV Ilava).

16. Ústavný súd preto uzatvára, že vyčerpanie všetkých prostriedkov nápravy v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde je jednak predpokladom prípustnosti sťažnosti a súčasne je predpokladom danosti právomoci ústavného súdu v súlade so zásadou subsidiarity v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy k prieskumu ústavnosti postupu inštančne posledného orgánu oprávneného k poskytnutiu ochrany sťažovateľom označených práv.

17. Ústavný súd preto konštatuje, že za stavu, keď sťažnosť sťažovateľa smeruje proti postupu krajskej prokuratúry pri vybavení jeho podnetu na preskúmanie postupu ÚVTOS a ÚVV Ilava v disciplinárnom konaní a spôsob vybavenia tohto podnetu krajskou prokuratúrou mohol byť a aj bol na základe opakovaného podnetu sťažovateľa predmetom prieskumu generálnou prokuratúrou, v súlade so zásadou subsidiarity nie je daná právomoc ústavného súdu na prieskum postupu krajskej prokuratúry. Pokiaľ sťažovateľ poukazuje na uznesenie ústavného súdu č. k. II. ÚS 423/2016-10 z 19. mája 2016, je potrebné uviesť, že závery v ňom vyslovené žiadnym spôsobom nie sú rozporné s už uvedeným.

18. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

19. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. septembra 2016